

Parallelsessies kennisprogramma: dinsdag 23 november 2010 Best practices sportaccommodaties: door samenspel naar meerwaarde?!

Thema 1: Multifunctionele sportaccommodaties

Ronde 1: Het clusteren van multifunctionele sportvoorzieningen

Het clusteren van diverse voorzieningen in multifunctionele accommodaties kent veel voordelen voor de gemeente, de participerende organisaties en de bezoekers. Te denken valt aan ruimtewinst, een breder aanbod van activiteiten en efficiënter gebruik. Om multifunctionele accommodaties tot een succes te maken is een goed doordacht plan nodig waarbij de uitwerking van de samenwerking tussen de diverse partijen centraal staat.

Menno van der Heide (productmanager sport) van advies- en ingenieursbureau Grontmij schetst in deze sessie een kader rond multifunctionele sportvoorzieningen. Aan de orde komen kansen en bedreigingen van multifunctionele accommodaties en de do's en don'ts tijdens het ontwikkelingsproces hiervan. Wat heeft Charles Darwin met multifunctionele sportaccommodaties? Heeft de multifunctionele sportaccommodatie nog wel voldoende toekomst? De multifunctionele sportaccommodatie als merk?

Eelco Derks (programmamanager bij Living Vision) en Cees Verhoef (programmamanager bij InnoSportNL) gaan in op de SportAccommodatieScan die zij hebben ontwikkeld met medewerking van sportexperts uit het onderwijs, diverse gemeenten, welzijnsinstellingen, woningcorporaties, sportbonden, de wellnessbranche en de gezondheidszorg. Deze scan is een middel voor gemeenten en corporaties om te komen tot een visie voor de realisatie van onder andere nieuwe sportaccommodaties of het herijken van bestaande sportaccommodaties. De SportAccommodatieScan is niet alleen inzetbaar voor moderne sportaccommodaties, maar ook voor onder andere een gymzaaltje uit de jaren '70, een brede school met sportverenigingen, een campus of een stadion.

Ten slotte komt een vertegenwoordiger van Sportstad Heerenveen aan het woord over het ontwikkelings- en exploitatieproces in de praktijk. Sportstad Heerenveen is een goede best practice van een multifunctioneel sportcomplex. Het is een uniek centrum voor sporten, lifestyle, gezondheid en ontspanning waarbij diensten worden verleend door een sportcentrum, de Gezondheidsboulevard, de lifestyle passage, BizzyFit Club, het trendy Sportstad Café, het Friesland College, een congres- en vergadercentrum en het Abe Lenstrastadion. De ruime parkeergelegenheid voor deze voorzieningen maakt het plaatje compleet.

Ronde 2: Het multifunctionele clubhuis

Naast de bouw van multifunctionele sportruimte kan bij multifunctioneel bouwen ook worden gedacht aan multifunctionele clubhuizen die door diverse partijen worden gebruikt. Ook hier is sprake van voordelen zoals ruimtewinst, een breder aanbod van activiteiten en efficiënter gebruik.

Jasper van der Wal (adviseur bij adviesbureau Vannimwegen) vertelt u, aan de hand van onderzoek en eigen ervaringen, over de meerwaarde van multifunctionele voorzieningen. Hij gaat in op de meerwaarde en minderwaarde, baathebbers en investeerders, trends en breuklijnen van maatschappelijk vastgoed.

Vervolgens vertelt Bas Stam (hoofd afdeling maatschappelijk vastgoed, dmo/gemeente Utrecht) over het herontwikkelde multifunctionele sportcentrum Thorbeckepark in Utrecht. Hier zijn drie voetbalverenigingen gefuseerd tot een combinatie en maken gebruik van hetzelfde sportcomplex. Tevens zijn er diverse geclusterde voorzieningen voor de buurt. Zo heeft het clubhuis ook een ontmoetingsfunctie voor de wijk ondiep. Aan de hand van deze praktijkcasus bezien enkele initiatiefnemers van het eerste uur in hoeverre hun dromen werkelijkheid zijn geworden. Welke meerwaarde en minderwaarde biedt multifunctionaliteit binnen deze best practice? Hoe kan op maximaal maatschappelijk rendement worden gestuurd? Wat kan er hier nog verbeterd worden?

Ronde 3: Multifunctioneel gebruik door (neven)activiteiten

Kansen liggen niet alleen op het gebied van clustering en multifunctionaliteit. Ontwikkelingen zoals het organiseren van (commerciële) (neven)activiteiten kunnen in bepaalde situaties een hoger rendement opleveren. Deze opbrengsten kunnen voor dekking van de investering worden ingezet of worden gereserveerd voor financiële aanvulling van de exploitatie.

Tijdens deze sessie gaat Joop Scherpenzeel, directeur van adviesbureau Andres c.s., in op de mogelijkheden van multifunctioneel gebruik van sportaccommodaties door (commerciële) nevenactiviteiten.

Multifunctioneel gebruik kan op diverse schaal plaats vinden, zowel bij grote als kleine en binnen- en buitensportaccommodaties. Tijdens deze sessie komt een diverse best practice van een nevenactiviteit aan bod. Sander Douma (directeur Sander Douma architecten) vertelt u over zijn ervaringen met (commerciële) nevenactiviteiten in Sportpaleis Alkmaar en wat deze voor hem betekenen en vice versa.

Thema 2: Innovaties rondom sportaccommodaties

Ronde 1: Invloed van innovatie op vernieuwend sportaanbod

Vernieuwend sportaanbod zorgt voor kansen binnen de sport. Een vernieuwend sportaanbod kan nieuwe doelgroepen aanspreken en activeren en tegelijkertijd inspelen op eventuele wensen en behoeften van huidige sporters. Gemeenten kunnen verenigingen stimuleren om door een vernieuwend sportaanbod hun vereniging groter en sterker te maken. Tevens kan Vernieuwend sportaanbod worden ingezet voor de maatschappelijke rol om mensen fit en gezond te houden.

In deze sessie leert u om buiten de gebaande paden te denken. Welke mogelijkheden bieden innovaties om het huidige sportaanbod te vernieuwen en uit te breiden? Tinus Jongert (projectleider TNO) vertelt u over de invloed en mogelijkheden van innovatie op het bewegen en sportgedrag van mensen. Hij gaat onder andere in op de invloed van gaming op het bewegedrag van kinderen.

Een goed voorbeeld van een project dat door middel van innovatie een vernieuwend sportaanbod biedt is de interactieve voetbalmuur van Yalp. De jeugd wordt in hun eigen belevingswereld van gamen, computeren, voetballen en competitie gestimuleerd om (meer) te gaan bewegen. Ben Admiraal (directeur Yalp) vertelt u over de mogelijkheden van deze innovatieve voetbalmuur die al door diverse gemeenten is geplaatst. Wat is de waarde van vooraf geformuleerde doelstellingen die meetbaar worden doordat realtime statistieken worden bijgehouden met betrekking tot het gebruik? Hoe kunnen innovaties zoals deze interactieve voetbalmuur helpen de sport- en beweegdoelstellingen te bereiken en welke beweegredenen hebben gemeenten om deze innovaties in te zetten?

Ronde 2: Innovatieve inrichting van sportaccommodaties

Innovaties spelen een steeds grotere rol, ook binnen de sportwereld. Naast innovaties in bouw, verbouw en ruimtegebruik kan ook gedacht worden aan innovatieve inrichting en materialen van accommodaties.

Nijha is een expert op het gebied van het inrichten van beweegruimtes, zowel binnen als in de buitenlucht. Marketingmanager Erik Spiegelenberg neemt u mee in de laatste trends en ontwikkelingen van materialen en inrichting. Welke trends zijn er op het gebied van het bewegingsonderwijs en sport in binnensportaccommodaties. En hoe zit het met vernieuwende sport- en beweegvoorzieningen in de buitenlucht en wat kunnen ze voor u betekenen? De trend van outdoor fitnessparken en beweegtuinen komen hierbij aan bod. Leveren deze binnen- en buitenontwikkelingen een bijdrage aan het meer bewegen van verschillende doelgroepen zoals inactieven?

José van Boxmeer (manager InnoSportLab Sport en Beweeg) vertelt in deze sessie over de diverse innovatieve materialen en speeltoestellen die worden gebruikt in het high tech Speel- en Beweegplein van Sportcomplex Eindhoven Noord. Vragen die aan de orde komen zijn onder andere, welke innovaties zijn bij de inrichting gebruikt. Hoe is het kostenplaatje van dergelijke innovaties? Wat zijn de ervaringen hiermee?

Ronde 3: Semi-permanente sportaccommodaties

Soms komt het voor dat een sportaccommodatie slechts voor een bepaalde tijd wordt gebruikt, bij calamiteiten of ter overbrugging bij nieuwbouw of renovatie. U krijgt inzicht in nut en noodzaak van de aanleg van semi-permanente sportaccommodaties.

Dorrie Eilers, directeur van Neptunus, vertelt u over het bouwen van tijdelijke sportaccommodaties. Neptunus is internationaal specialist in het ontwikkelen, produceren en verhuren van tenten en tijdelijke (sport)accommodaties. De bouw van een (tijdelijke) sporthal is namelijk een vak apart; denk aan speciale sportvloeren en eisen voor hoogte, inrichting en afwerking. U krijgt inzicht in de (on)mogelijkheden voor semi-permanente sportfaciliteiten en tijdelijke onderkomens na een calamiteit en de kritische factoren tijd, geld en vergunningen worden besproken.

Jan Raateland, voorzitter van de Stichting Turnhal Den Haag vertelt over zijn recente ervaringen bij het ontwikkelen van een semi-permanente turnhal. Hij belicht semi-permanente sportaccommodaties vanuit het gezichtspunt van de gebruiker. Waarom semi-permanent? Wat zijn voor hen de voordelen en zijn er nadelen? Hoe verloopt het proces?

Thema 3: Samenwerkingsvormen

Ronde 1: School en sport

Een ideale manier om kinderen te bereiken is via de scholen. Er komen dan ook steeds meer initiatieven rondom school en sport. Een voorbeeld hiervan is de proeftuin Schoolsportverenigingen. Schoolsportverenigingen worden opgezet in wijken waar sportverenigingen weinig actief zijn. De drempel wordt verlaagd: als de kinderen niet naar de vereniging kunnen komen, dan komt de vereniging naar de kinderen toe.

Tijdens deze sessie geeft Meinou Steemers (projectleider Schoolsportvereniging Rotterdam Sportsupport) u inzicht in de ins & outs van de proeftuin. Hoe is het project opgezet? Wat zijn de succesfactoren en de knelpunten? Welke (sport)accommodaties worden hiervoor gebruikt?

Tevens vertelt Adam Woutersen (coördinator Schoolsportvereniging SSV Oud-Mathenesse) hoe deze vereniging in de praktijk functioneert en wat dit hen heeft gebracht.

Ronde 2: Nut & noodzaak van samenwerkingsverbanden

Steeds meer succesvolle sportprojecten lijken te ontstaan uit creatieve of juist voor de hand liggende samenwerkingsvormen. Juist in tijden van bezuinigingen komen nut en noodzaak vaak samen. Binnen het programma Proeftuinen Nieuwe Sportmogelijkheden is NOC*NSF samen met lokale proeftuinen op zoek naar vernieuwend en marktgericht sportaanbod.

Hanne Daanen-Smiths wil u inspireren met een aantal verrassende, vernieuwende of juist vanzelfsprekende samenwerkingsverbanden die zijn voortgekomen uit de Proeftuinen. Lokale ervaringen die klaar zijn om door u gebruikt te worden!

De good practice van Proeftuin Stichting Samenwerkende Sportclubs De Pelikaan uit Zwolle geeft u inzicht in de voordelen van parkmanagement. Verenigingsmanager Diederik Meijntjes vertrouwt u de fijne kneepjes van de samenwerking toe, de voordelen en effecten voor de lange termijn, het belang van commerciële partijen en het voortdurend op zoek gaan naar nieuw sportaanbod teneinde de sporter te behouden.

Een tweede best practice van deze sessie gaat in op de totstandkoming van een clubhuis, die ook de nodige samenwerking met andere partijen met zich mee brengt. Rob Leenheer (voorzitter voetbalvereniging HSV Duno) vertelt u over de bouw van hun clubhuis waarbij zij met succes hebben samengewerkt met de gemeente Den Haag, woningcorporatie Staedion, Stichting Sanquin Bloedbank en Kinderopvang 2Samen. Wie was de initiatiefnemer van deze samenwerking? Met welke partijen is er samengewerkt en waarom met hen? Welke tips zijn er voor het opzetten van samenwerkingsverbanden? Wat zijn voor HSV Duno de leermomenten in dit proces geweest?

Ronde 3: Praktische uitwerking van de maatschappelijke kant van sport

Veel oud-topsporters of -coaches voelen zich maatschappelijk betrokken en hebben projecten en speciale sportvelden opgezet (Cruyff Courts, Krajicek Playgrounds en Marc Lammers Plaza's).

In deze sessie geeft Jeroen Vermeulen (universitair docent aan de Universiteit Utrecht) u inzicht in de maatschappelijke betekenis van deze sport- en speelvelden. Jeroen bespreekt het onderzoek van de Krajicek Leerstoel naar de positieve effecten van sport op jongeren en de sociale cohesie in de buurt.

aqua

recreatie

sport

wellness

faciliteit

Tijdens de sessie komt H el ne Popping (manager Sport & Bewegen van Sportbedrijf Drachten) aan het woord. Sportbedrijf Drachten maakt gebruik van een interactieve Marc Lammers Plaza. Met dit interactieve multifunctionele sportveld wordt de jeugd vanuit de huidige beleving uitgedaagd om in beweging te komen. Wat is het belang van sporten, bewegen en spelen? Waarom is er voor de Marc Lammers Plaza gekozen? Hoe kan een Marc Lammers Plaza hieraan een bijdrage leveren?

Tevens gaat Rikkert Suijkerland (gemeente Den Haag) in op de ervaringen met de Cruyff Courts in de gemeente Den Haag. Rikkert vertelt u over de ervaringen met deze courts. Wat is er veranderd voor de jeugd? Wat zijn resterende aandachtspunten?

Thema 4: Olympisch Plan 2028 – accommodaties en ambities

Ronde 1: Nederland Evenementenland

Het Olympisch Plan 2028 heeft de ambitie om met sport in de volle breedte een bijdrage te leveren aan Nederland, met veel positieve effecten nú en in de toekomst. En met de organisatie van de Olympische en Paralympische Spelen van 2028 in Nederland als inspirerend perspectief en mogelijke uitkomst. Het Olympisch Plan 2028 formuleert acht ambities, waarvan de organisatie van evenementen er één is.

De Council OP 2028 en het Program Office zijn de organen die zijn ingesteld om het Olympisch Plan te trekken en te implementeren. Roelie Schuring (coördinator Evenementenpilot en tevens werkzaam bij het Program Office 2028) vertelt u hoe het organiseren van evenementen wordt ingezet om Nederland naar Olympisch niveau te brengen. Daarnaast zal er antwoord worden gegeven op de vraag hoe de organisatie van evenementen de kansen op de organisatie van de Olympische en Paralympische Spelen 2028 in Nederland kunnen vergroten en wat dit voor ú op het vlak van accommodaties kan betekenen.

Tevens vertelt Paul Kok (strategy director bij Hill & Knowlton Nederland BV) over de aanpak van een kandidatuur. Hill & Knowlton is betrokken geweest bij de succesvolle kandidatuur van London voor de OS van 2012, Athene bij de OS van 2004, bij het organisatiecomité van de OS van Peking en Vancouver en op dit moment bij The HollandBelgium Bid voor het WK voetbal in 2018 of 2022. U krijgt inzicht in het proces om een (groot) evenement binnen te halen. Wat zijn de tips & trucs in het lobby- en bidproces? Welke rol spelen accommodaties en het gemeentelijk accommodatiebeleid hierbij?

Ronde 2: Wat zijn topsportcentra?

Nederland wil bij de beste 10 topsportlanden ter wereld behoren. Om dit doel te bereiken is het versterken van de topsportinfrastructuur essentieel, waarbij het opzetten van topsportcentra een van de mogelijkheden is. Deze sessie geeft u inzicht in het belang en de keuzes van een topsportcentra. Tijdens deze sessie komen drie diverse topsportcentra aan bod.

Als eerste vertelt Rob Bom (oud directeur van Omnisport Apeldoorn) over het opzetten en inrichten van het topsportcentrum Omnisport en de mogelijkheden die een dergelijk groot topsportcentrum biedt voor de diverse doelgroepen.

Thomas van der Staak (directeur Sport & Beweging Landstede) vertelt u vervolgens over het onlangs geopende Landstede Topsportcentrum. Dit topsportcentrum is een onderdeel van de onderwijsinstelling Landstede. Thomas van der Staak vertelt u over de diverse stakeholders die bij de realisatie van dit centrum zijn betrokken en welke belangen er zijn voor de diverse partijen.

Ten slotte vertelt Coos van Meurs (hoofd sportservice gemeente Amsterdam) over het opzetten, de eisen en de ervaringen met het Centrum voor Topsport en Onderwijs (CTO) in Amsterdam. Bij het CTO Amsterdam maken 150 jonge topsporters gebruik van de faciliteiten om zich optimaal met sporten bezig te houden. Er zijn vele samenwerkingsverbanden gesloten met verschillende instanties waardoor de sporters met minimale reistijden gebruik kunnen maken van trainingsaccommodaties, onderwijsfaciliteiten, huisvesting en voorzieningen zoals (para)medische begeleiding, fysieke trainingen en mentale begeleiding. Waarom heeft de gemeente Amsterdam het CTO toegewezen gekregen? Voldoet het CTO aan de verwachtingen van NOC*NSF en de topsporters of zijn er nog zaken die kunnen worden verbeterd?

Ronde 3: Keuzes binnen gemeentelijk sportbeleid

Het Olympisch Plan 2028 zet een koers uit die verder reikt dan alleen topsportambities en gouden medailles. Het is een uitdagend instrument om op veel meer terreinen de lat hoog te leggen. De afgelopen periode hebben reeds diverse gemeenten (en provincies) het OP 2028 aangegrepen als input voor eigen beleid of zelfs om het eigen beleid vorm te geven. De gekozen betrokkenheid kan vanuit twee perspectieven worden belicht. Enerzijds kan een gemeente participeren en bijdragen aan de Olympische ambities, het plan als doel. Anderzijds kan de meerwaarde en stimulerende werking van het plan ingezet worden voor eigen lokaal beleid, het plan als middel. De uitdaging ligt op de inzet en het gebruik van het OP 2028 voor zowel de versterking van de Olympische sportambities als de lokale beleidsambities. Dat die waarde ingezien wordt is de belangrijkste reden voor het kabinet het OP 2028 te omarmen. Gaat het OP 2028 ook voor uw gemeente een rol spelen?

Tijdens deze sessie gaat Berend Rubingh (directeur Manage To Manage) in op de strategische mogelijkheden, keuzes en beleidsontwikkeling van gemeenten in relatie tot het Olympisch Plan 2028. Vervolgens worden de waarom, wat en hoe vragen gesteld en bediscussieerd. Onder andere aan de hand van de ervaringen en de keuzes binnen het sportbeleid van de gemeenten Valkenburg en 's-Hertogenbosch.

Valkenburg is een 'kleine' maar zeer ambitieuze wielersportgemeente. John Wauben (hoofd afdeling maatschappelijke ontwikkeling gemeente Valkenburg) vertelt u over de dromen van deze gemeente met betrekking tot het OP 2028 en hoe zij nu al, samen met de provincie Limburg, zich profileren door middel van het organiseren van grote wielerevenementen zoals de Tour de France, Amstel Gold Race en het WK Wielrennen 2012.

De tweede gemeente die aan bod komt is de gemeente 's-Hertogenbosch. Deze gemeente is dit jaar uitgekozen tot 'Sportgemeente van het jaar 2010'. Ook zij maken keuzes op het gebied van top- en breedtesport. Corniel Groenen (hoofd sport & recreatie van de gemeente 's-Hertogenbosch) gaat in op de keuzes binnen hun gemeentelijk sportbeleid en de invloed op dit beleid van het Olympisch Plan 2028.